

Schriftlezing: Titus 3
Tekst: Zondag 23; NGB art. 22
Gez. 157
Ps. 32:1
Lb. 402:1,3,4,5,10
Gez. 140:1,3
Ps. 71:8,9,11,14

Gehouden te: Baflo, 12-02-12 (14.30 u.)

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, broeders en zusters, jong en oud,

Is uw geloof rendabel? Brengt het u winst? Of hebt u het gevoel, dat u veel moet inleveren?

Geloof en winst: een vreemde combinatie. U denkt wellicht: "Als het over mijn geloof gaat, denk ik niet in termen van winstgevend of verliesgevend. Daarover gaat het in het bedrijfsleven. En dat is heel wat anders dan geloven. Het geloof is geen bedrijf." Dat laatste is zeker waar. Maar toch.....

Een voorbeeld. NS Reizigers heeft rendabele en onrendabele spoorlijnen. Op de één wordt verdiend. Op de ander moet geld worden toegelegd. Iets dergelijks kan je zeggen van de grote multinationals met hun verschillende divisies.

Nu kan je bij onrendabele spoorlijnen of bedrijfsonderdelen proberen je resultaat te verbeteren. Acties om meer mensen in de trein te krijgen, efficiënter gaan werken, de kosten proberen te drukken of ook nieuwe investeringen doen om het product aantrekkelijker te maken. Soms lukt dat. Soms niet. Maar als iets te lang onrendabel blijft, wordt het afgestoten. Verkocht aan een andere holding bij voorbeeld. Het draait in onze economie immers voor een heel groot deel om de winst.

Nu is mijn vraag deze: "Kun je zoiets nu ook zeggen van je christelijk geloof?" In bepaalde opzichten wel, denk ik. De combinatie geloof en winst kom je in de Bijbel ook tegen.

"Maar voor wie tevreden is met wat hij heeft, is het geloof grote winst." (1 Tim. 6:6)
Dat schrijft Paulus aan Timoteüs tegenover mensen, die denken dat geloof geldelijk gewin met zich meebrengt.

Geloof en winst. Het kan, bijbels gezien. Maar laten we bij voorbaat waken voor misverstanden.

Geloven is nooit een prestatie van ons mensen. Een prestatie die heel wat waard is voor God en die daarom ons het een en ander oplevert. *"Ik ben niet door de waarde van mijn geloof voor God aangenaam."*

Zo leren we belijden met antwoord 61. Hoewel we dat soms wel een beetje denken. Geloven is geen investering van onze kant, die op den duur het nodige rendement oplevert. En die na zoveel tijd winstgevend is.

Toch mogen we spreken van winstgevend geloof. Want we stellen elkaar de vraag: *"Wat hebt u er nu aan, dat u dit alles gelooft?"*

Die vraag stelt ons leerboek ons ook of we nu een jonge of een oude leerling van Jezus zijn. Catechisant of al belijdend lid.

Het is een eigentijdse vraag van de catechismus. Onze tijd vraagt immers altijd naar wat het ons oplevert.

We geven op die vraag een duidelijk antwoord.

"Dat ik in Christus voor God rechtvaardig ben en een erfgenaam van het eeuwige leven."

Het geloof blijkt in Christus winstgevend te zijn. Want je mag van God verwachten, dat Hij je met je geloof in Christus niet op verlies zet. Daar is Gods belofte veel te betrouwbaar voor. Zondag 23 leert ons dus spreken en belijden over winstgevend geloof. Winstgevend vanwege Gods beloften en zijn genade. Daarmee is het thema van deze preek aangegeven:

Winstgevend geloven in Jezus Christus

Want:

1. God scheldt mij mijn schuld kwijt,
2. God rekent mij Christus' gehoorzaamheid toe,
3. God belooft mij eeuwig leven.

1. God scheldt mij mijn schuld kwijt.

Hoe weet je nu of een bedrijf of een spoorlijn winstgevend is? Op grond van de cijfers uiteraard. Je gaat de balans opmaken van een jaar bedrijfsvoering of van meerdere jaren. Je zet de kosten af tegen de inkomsten. Hoeveel heb ik uitgegeven? Wat is er uiteindelijk binnengekomen. Wat waren de kosten van personeel, van afschrijving van materieel, energiekosten etc.

Ik zit niet in het bedrijfsleven, ik heb van cijfers ook weinig verstand, maar zo gaat dat zo ongeveer, denk ik.

Je maakt de balans op. Dan kun je zien of er winst is of verlies. Of het uit kan om door te draaien of dat het beter is om te stoppen. Je trekt dan een conclusie voor het vervolg.

Eerlijk gezegd doen wij in zondag 23 zoiets ook. We maken de balans op van ons geloven in God de Drie-enige, Vader, Zoon en Heilige Geest. Leest u zo vraag 59 maar eens.

"Wat hebt u er nu aan, dat u dit alles gelooft?"

Dit alles. Daarmee verwijst de catechismus naar de twaalf artikelen van het geloof, die zij in de voorgaande zondagen heeft uitgelegd. 'Dit alles'. Dat slaat terug op vraag en antwoord 22:

"Wat moet een christen geloven? Alles wat ons in het evangelie beloofd wordt. Daarvan geven de artikelen van ons algemeen en ontwijfelbaar christelijk geloof een samenvatting."

Wij moeten geloven alles wat God in het evangelie belooft. En Hij belooft zichzelf in Jezus Christus. Hij, God de Vader en onze schepping. Hij, God de Zoon en onze verlossing. Hij, God de Heilige Geest en onze heiliging.

"Ik geloof in God," zegt u. "Ik geloof alles wat God in de Bijbel zegt. Ik geloof in Jezus Christus als mijn Redder en Heer."

En wat heb je daar nu aan, wanneer je dat allemaal gelooft? Word je daar nu echt beter van? Verandert er daardoor wat in je positie voor God en mensen of in je leven?

Dat zijn terechte vragen. Laten we ze alsjeblieft niet ontlopen of wegduwen. Kijk eens even naar jezelf en naar je geloof. Maak maar eens even de balans op. Neem een beetje afstand en bekijk en evalueer je geloof. God heeft aan de mensen het vermogen gegeven om zichzelf te bekijken en te beoordelen. Ook de christen kan en mag dat. Moet dat zelfs. Dat is de functie van je geweten, zegt de Bijbel. Je kunt je als mens even tegenover jezelf plaatsen. Dan gaat je geweten spreken.

Nu brengt de catechismus juist hier in zondag 23, op dit kernpunt van het gereformeerde belijden, ons geweten ter sprake. De gelovige beoordeelt zichzelf tegen het licht van Gods wet en zijn woord. Zijn geweten gaat spreken. Dat valt in dit geval niet positief uit.

Vaak is dat wel het geval. We denken, dat het met ons nog wel wat meevalt. In de ogen van onszelf en in de ogen van God. "We doen immers niet alleen verkeerde dingen. En we geloven toch in God. En we zijn gereformeerd....."

Maar de catechismus leert ons in antwoord 60 te zeggen:

"Mijn geweten klaagt mij aan, dat ik tegen alle geboden van God zwaar gezondigd en geen daarvan gehouden heb en dat ik nog altijd uit ben op elk kwaad....."

Dat is een zware drievoudige beschuldiging, waar we niet onderuit kunnen. Hij wordt niet tegen ons ingebracht door iemand anders. De duivel bij voorbeeld, die ons aanklaagt bij God.

Nee, mijn geweten klaagt mij aan. Dat wil zeggen: ik breng zelf die beschuldiging tegen mijzelf in voor God. We brengen de aanklacht zelf onder woorden. Hoe kan dat? Welke misdadiger komt ooit zover, dat hij zichzelf aanklaagt bij zijn rechter? Niemand toch.

Dan moet er met mij heel wat gebeurd zijn, dat het toch zover komt. Wat dan? Wel, God zelf heeft mij met zijn wet overtuigd van zonde en van schuld. Gods wet getuigt tegen ons en laat ons onze schuld volstrekt duidelijk worden. Maar dat getuigenis van de wet blijft niet op een afstandje. Nee, het dringt door in ons hart. En ons hart en ons geweten gaan meeklinken. God zelf heeft met zijn getuigenis ons hart bereikt.

Is het niet de Heilige Geest, die de wereld overtuigt van zonde en van gerechtigheid en van oordeel? Dat heeft de Heer Jezus tegen zijn leerlingen gezegd. (Joh. 16:8)

Dat is er in ons hart gebeurd. Gods wet vindt weerklank. Zo zelfs, dat we zelf de beschuldiging onder woorden brengen. Die liegt er bepaald niet om.

"Ik heb alle geboden van God overtreden, en niet slechts een paar. Ik heb geen van Gods geboden gehouden, zelfs niet een klein beetje. En - het toppunt - ik ben nog altijd uit op elk kwaad." Dat laatste doet de deur dicht. Dat sluit alle hoop op verbetering uit. Tenzij God de Heilige Geest zelf ingrijpt en ons opnieuw geboren doet worden.

We moeten bereid zijn om voortaan de Heer te dienen en in liefde en vrede met onze naaste te leven. Maar hier leren we zelf zeggen, dat er niets van terecht komt. Dat is onze schuld. Het is een absoluut failliete boel in ons leven. Dat leren we zelf erkennen. We staan compleet met lege handen voor God. Wat heeft Hij veel te vorderen op ons. Wat een schuld. We komen er in der eeuwigheid niet van af. Is het niet om wanhopig van te worden?

Nee, toch niet. Want er gebeurt een wonder in Christus. Op niet te weerleggen aanklacht van binnenuit volgt nu de vrijspraak van buitenaf. God spreekt mij vrij in Christus. Hij scheldt mij alle schuld kwijt, omdat er voor mij betaald is. Christus heeft mijn schuld betaald. Hij heeft alle lopende rekeningen en uitstaande schulden tegenover God voldaan. Wat God op mij te vorderen heeft, heeft Christus aan God betaald met zijn leven, met zijn eigen bloed.

Dat mag u geloven, broeders en zusters. Dat is het evangelie. God verklaart u in Christus rechtvaardig. Hij aanvaardt u zoals u bent, met al uw zonden en gebreken. Hij wil u maken zoals Christus is: volmaakt rechtvaardig en gehoorzaam en heilig. Zo ziet God u in Christus al. Want Hij ziet u in Christus, door het geloof aan Hem verbonden met een onverbreekelijke band.

"Hoe bent u rechtvaardig voor God? Alleen door waar geloof in Jezus Christus."
In Christus voor God rechtvaardig. Voor God dus ten volle aanvaardbaar en aangenaam, omwille van zijn Zoon Jezus Christus.

2. God rekent mij Christus' gehoorzaamheid toe.

Winstgevend geloven in Jezus Christus.

Want, vervolgens, God rekent mij Christus' gehoorzaamheid toe.

Wanneer God ons onze schulden kwijtscheldt, dan is dat heel wat, broeders en zusters. Het is onvoorstelbaar. Geen schulden meer bij God. Quitte staan bij Hem, dankzij de Heer Jezus Christus.

Het evangelie raakt daar niet over uitgepraat. Keer op keer gaat het over de vergeving van de zonden en de vrijspraak uit genade. Vooral de apostel Paulus spreekt daar veelvuldig en uitvoerig over. Hij heeft dat zelf ervaren. Het is de werkelijkheid van zijn leven geworden. Gered en vrijgesproken uit genade alleen en door geloof alleen.

Kwijtschelding van schulden krijgen, dat is geweldig. Maar, om zo te zeggen, het is nog maar de helft. Dan sta je alleen nog maar quitte bij God. Verder heb je nog niets.

Voorbeeld: wanneer je geen schulden hebt bij de bank, dan betekent dat nog niet dat je rijk bent en veel kapitaal hebt om mee te werken. Wie niets op de bank heeft staan is ook schuldvrij. Maar dan kun je nog niets beginnen.

Zo is het ook bij onze rechtvaardiging door geloof alleen. God scheldt ons onze schuld kwijt. Want Christus betaalde met zijn bloed. Het gat wordt gedicht door zijn betaling. Hij staat borg.

Maar Christus doet meer. Hij stort nu ook zijn verdiende kapitaal op onze lopende rekening bij God. Zo zorgt Hij ervoor dat we nog veel meer hebben, dan alleen quitte staan bij God. Er staat een geweldig kapitaal op onze rekening.

God schenkt mij *"zonder enige verdienste van mijn kant, alleen uit genade, de volkomen voldoening, gerechtigheid en heiligheid van Christus. Hij rekent mij die toe, alsof ik nooit zonde had gehad of gedaan, ja, alsof ik zelf al de gehoorzaamheid volbracht had, die Christus voor mij volbracht heeft."*

God rekent mij de volkomen gehoorzaamheid van Christus toe. Dat wil zeggen: God stort de gehoorzaamheid van Christus uit over onze zondige werkelijkheid. Die

zondige werkelijkheid van mijn leven lijkt een bodemloze put: *"Nog altijd ben ik uit op elk kwaad."*

Maar de volmaakte gehoorzaamheid van Christus vult al onze bodemloze putten. Van heel Gods volk uit alle tijden. Want zijn gehoorzaamheid is volmaakt. Zijn voldoening, gerechtigheid en heiligheid ook.

Die gehoorzaamheid van Christus blijft de gelovigen niet vreemd. Het is door Gods genade geen dood kapitaal. Integendeel. God stort het in zijn goedheid en genade over ons uit. Hij rekent het ons toe. Hij maakt het ons eigen, zoals het Christus eigen is. Paulus zegt in Titus 3:7:

"Zo zijn wij door zijn genade als rechtvaardigen aangenomen en krijgen we deel aan het eeuwige leven waarop we hopen."

Dat is in een paar woorden samengevat wat hij op andere plaatsen veel uitvoeriger beschrijft. Vooral in de brieven aan de Romeinen en de Galaten.

Het draait in de redding van mensen om Gods genade. Alleen daaraan is onze redding te danken. En genade is niet goedkoop. Want Christus betaalde ervoor met zijn bloed. Wat Hij verdiende wordt nu aan ons toegerekend.

Paulus zegt in Titus 3 ook, dat het niet gaat om rechtvaardige daden, die wij zouden hebben gedaan, maar om Gods ontferming over ons. Omdat God zo barmhartig is, daarom redt Hij ons door zijn Zoon.

God redt ons *"door het bad van de wedergeboorte en de vernieuwende kracht door zijn Heilige Geest."*

Zo worden we als rechtvaardige aangenomen door Gods genade in Christus.

Vrijgesproken en tegelijk van een geweldig kapitaal voorzien. We komen helemaal op rekening van Christus te staan.

Wat wij waren, nam Hij op zich. Hij werd voor ons tot zonde gemaakt. Een en al zonde, krachtens toerekening door God. Onze schulden werden op Christus' conto geplaatst, met de betalingsverplichting er strikt bij. Daarentegen krijgen wij Christus' gerechtigheid op onze rekening. Wij worden door God aangenomen als rechtvaardigen. Wij worden vrijgesproken. God rekent ons in Christus als rechtvaardige en volmaakte mensen.

Als je het heel sterk formuleert zou je zelfs kunnen zeggen: God doet alsof wij zelf zijn Zoon zijn, alsof wij Christus zijn. Zo kijkt Hij naar ons. Want wanneer Hij naar de gelovigen kijkt, dan ziet Hij Christus en met Christus diens volmaakte gehoorzaamheid. Zo kan God met ons omgaan en kunnen wij met God omgaan. Zo alleen zijn we aanvaardbaar en aangenaam voor God. Alleen in Christus.

Zet dat eens af tegen de beschuldiging, waarmee ons geweten onszelf aanklaagt voor Gods rechtbank. Dan zie je het wonder. Dan is het net alsof de poorten van het paradijs voor je opengaan.

Zo beleefde Luther dat, toen hij het evangelie van Gods genade en van de vrijspraak door genade alleen weer had ontdekt in de Schriften. Wat had hij geworsteld om het te verstaan, wat Gods gerechtigheid is. Wat had hij het er te kwaad mee gehad. Wat had hij het verwenst. Maar toen hij ontdekte, wat het werkelijk betekende, kwam een onvoorstelbare vreugde in zijn hart.

Ondanks de beschuldigingen schenkt God mij toch zonder enige verdienste van mijn kant alleen uit genade de volkomen gehoorzaamheid van Christus. Hij rekent met mij alsof ik nooit zonde had gehad of gedaan.

"Alsof..." Dat is een merkwaardig woord. Het klinkt een beetje naar schijn. Maar wat God zegt en doet is geen nepwerkelijkheid. Zo rekent God echt. In Christus. "Rare boekhouder", met eerbied gezegd. Compleet failliet zijn als mensen en toch gerekend en behandeld worden alsof je het grootste kapitaal van de wereld hebt.

Wel, dat hebben we ook, gemeente. In Christus. Hem mogen we hebben door het geloof. Dat is de werkelijkheid van het leven van Gods kinderen. Dat is het evangelie voor ons. Dat heb je aan je geloof. Dat je in Christus voor God rechtvaardig bent en een erfgenaam van het eeuwige leven.

3. God belooft mij het eeuwige leven.

Winstgevend geloven in Jezus Christus.

Want, tenslotte, God belooft mij eeuwig leven.

Het is God menens met zijn beloften. Hij belooft en schenkt ons kwijtschelding van schulden. Wij worden in Christus voor God rechtvaardig gerekend. Op grond van de uitspraak van God, de hemelse Rechter zelf. "Vrijspraak" luidt zijn vonnis na tussenkomst van de Advocaat Jezus Christus. En zelfs dat is nog niet alles.

God benoemt mij in Christus ook tot erfgenaam van het eeuwige leven. God is wel heel erg zeker van zijn zaak, dat Hij mij tot erfgenaam maakt van de heerlijkheid en van eeuwig leven. Vanaf het begin legt Hij mijn toekomst al vast.

Terecht kan hier gewezen worden op de beloften, die wij bij onze doop als kleine kinderen al hebben meegekregen van God. God de Vader verklaart, dat Hij ons tot zijn kinderen en erfgenamen aanneemt en ons daarom van al het goede zal voorzien etc. En Christus belooft ons de afwassing met zijn bloed.

"Hij maakt ons één met Zichzelf in zijn dood en opstanding, zodat wij van onze zonden bevrijd en rechtvaardig voor God gerekend worden."

En de Heilige Geest eigent ons toe wat wij in Christus hebben, afwassing van zonden en dagelijkse vernieuwing van ons leven. Hij maakt ook dat we volkomen rein in het eeuwige leven een plaats krijgen te midden van de gemeente van de uitverkorenen. Het gaat dus ook bij de rechtvaardigverklaring om het werk van God de Drie-enige. Hij maakt ons tot zijn erfgenamen en houdt de erfenis voor ons in gereedheid. Want Christus verdiende die als Zoon van God. Hij doet daarin delen allen die oprecht in Hem geloven.

Met een erfenis is het zo, dat je die niet zelf bijeen hoeft te vergaren. Een erfenis verdien je niet, die krijg je, omdat je in iemands testament staat. Je kunt deze erfenis van het eeuwige leven niet veroveren of annexeren. Het is geen kwestie van mijn prestatie. Ook niet van de prestatie van mijn geloof. Ik ben immers door de waarde van mijn geloof niet aangenaam voor God. Ik ben door mijn geloof ook niet beter voor God dan andere mensen. Zodat God mij een hoger cijfer zou moeten geven en meer recht op de erfenis.

Geen sprake van. Het is enkel vrije genade, wanneer God ons tot zijn kinderen aanneemt en met Christus tot zijn erfgenamen aanstelt.

Kun je dan net zo goed niet geloven als wel? Maakt het niets uit als het er op aan komt? Natuurlijk wel. Want God zegt zelf: "Alleen door het geloof in Christus krijg je deel aan de erfenis. Alleen door waar geloof ben je rechtvaardig en aangenaam voor God. Want alleen het geloof is het instrument, waarmee je Christus kunt vastpakken en omhelzen."

Prachtig, doeltreffend en warm wordt dat beleden in art. 22 van de NGB.

"Wij geloven, dat de Heilige Geest, om ons ware kennis van deze grote verborgenheid te doen verwerven, in ons hart waar geloof ontsteekt, dat Jezus Christus met al zijn verdiensten omhelst, Hem zich toe-eigent en niets meer buiten Hem zoekt."

Omhelzen is het meest innige gebaar dat je kunt maken. Omhelzen doe je in liefde. Je mag Christus vastpakken, je armen om Hem heen slaan en zo alles ontvangen, wat Hij heeft verdiend. Dat doet nu het geloof. En zeg nu niet, dat dit niets doet of dat dit niets oplevert. Het brengt je uiteindelijk het eeuwige leven. Het geloof is de lege hand, die je mag uitsteken naar God door de kracht van de Heilige Geest. Om jezelf toe te eigenen, wat Christus voor u, voor mij heeft verdiend. In dat geloof in Jezus Christus heb je alles. Nu al kwijtschelding van schuld, vergeving van zonden en deel aan de weldaden van Christus. Nee, nog niet alles is geëffectueerd. Er staat nog heel wat open, dat op vervulling wacht: volkomen heiligheid, volkomen heerlijkheid in het eeuwige leven. Maar dat is u in Christus beloofd. Dat is de erfenis, die we te wachten hebben. Het is voor u, die gelooft in Jezus Christus.

"Wat hebt u er nu aan, dat u dit alles gelooft? Dat ik in Christus voor God rechtvaardig ben en een erfgenaam van het eeuwige leven."

Noem dat maar winstgevend geloven in Jezus Christus.

Amen.